

Корисни савети за описмењавање вашег детета

Од предшколског до 2. разреда

Једнаке
могућности
за свако дете

Породице имају први и најтрајнији утицај на развој детета и код њега играју важну улогу у учењу.

Свом детету можете на много начина да помогнете да развија вештине говора, слушања, читања и писања кроз игру и свакодневне породичне активности.

У овој брошури се дају корисни савети о томе шта ви и други чланови породице можете да радите са дететом да би се оно описмењавало.

Укључивање детета у ову врсту активности на вашем матерњем језику, и на енглеском ако се осећате поуздано, може да буде врло корисно.

Ова брошура је на располагању преко интернета на енглеском и 23 друга језика преко вебсајта *Породице су партнери у учењу*: www.education.vic.gov.au/about/directions/familiesaspartners/schools/connecting.htm

Ко може да ми помогне?

Наставник вашег детета

Наставник вашег детета може да вас саветује о томе како можете детету да помогнете да се описмењава. Неке од тема о којима можете да разговарате са наставником су:

- успех који ваше дете постиже на задацима везаним за описмењавање;
- циљеви према којима ваше дете ради да би се описменило, и како можете да му помогнете да постигне те циљеве;
- стратегије које можете да користите да помогнете детету са оним што је њему тешко.

Интернет ресурси

Нови вебсајт владе Викторије *Connect-Primary* олакшава коришћење одличних образовних средстава на вашем кућном компјутеру, компјутерима у локалним библиотекама или можда у школи.

Посетите *Connect-Primary* вебсајт на: <http://www.education.vic.gov.au/primary>

Странице на *Connect-Primary* вебсајту су прегледали наставници да би проверили да ли су прикладне за децу.

Не заборавите, ако користите вебсајте који нису наведени на *Connect-Primary* вебсајту, из безбедносних разлога никад преко интернета било коме кога не знате не треба да дајете своје личне податке, нпр. своје име или име и презиме свог детета, школу у коју дете иде, број телефона или адресу.

Ultranet је нови интернет систем који вам пружа информације о образовном развоју вашег детета у школи. То је државни, безбедан вебсајт који ученици, родитељи и наставници могу да користе преко интернета. Посетите *Ultranet* вебсајт на: www.education.vic.gov.au/about/directions/ultranet/benefits/parents.htm

Помозите свом детету да чита, пише, говори и слуша

Учење код куће кроз свакодневне активности

- Заједно рецитуйте и певајте и подстичите дете да у томе учествује.
- Слушајте своје дете и одговорите му са питањима и тражите додатне информације.
- Показујте и причајте о словима и речима које вас окружују. На пример, кутија за цералије, регистрационе таблице, знакови.
- Заједно кувајте једноставна јела. Читајте рецепте и причајте о томе шта радите.
- Учланите се у библиотеку за играчке и заједно бирајте играчке.
- Заједно прегледајте рекламне брошуре и причајте о стварима које се продају.
- Причајте о породичним сликама и историји.

Причање прича

Причање прича је одличан начин за унапређивање слушања и језичких способности детета, као и за развијање маште. Причу можете да причате ви, или на то можете да подстичете дете.

Приче могу да буду о:

- омиљеном лику из књиге или телевизијског програма;
- другом члану породице;
- омиљеној играчки вашег детета.

Овде се наводи пар корисних савета за причање прича:

- учините то узбудљивим - мењањем гласова, коришћењем марионета, реквизита или игара прстију;
- почните са оним што ваше дете интересује;
- измислите ликове и место дешавања.

Читање заједно

Читање је важан начин повезивања говора и писане речи.

Врло је корисно да свом детету читате. Овде се даје пар савета:

- подстичите дете да бира књиге, часописе, каталоге, приче са мултимедија или ДВД-а;
- разговарајте о сликама из књиге и подстичите дете да прича о сликама;
- заједно гледајте сликовнице да би именованем ствари са слика развијали машту, идеје и фонд речи;
- поново читајте дететове омиљене књиге и приче;
- помозите детету да само од слика прави књиге и да вам онда 'чита' причу коју је направило.

Читање са дететом ће почети када се ваше дете упозна са причом и када може делимично само да чита.

Када дете **чита вама**, дајте му времена да размисли о речима и да поставља питања да бисте видели да ли он или она разуме шта чита.

Такође је важно да покажете детету да и ви сваког дана читате за различите сврхе, на пример: рецепте, честитке, календаре, спискове за куповину, налепнице за храну, упутства, карте, новине, имејле, знакове, вебсајте итд.

Разговор о књигама је важан део читања. Разговарајте о књигама пре, за време и после читања и стварно подстичите дете да разговара о својим идејама и поставља питања о књизи. Овде се наводе нека питања која можете да постављате пре, за према и после читања књиге:

- О чему хоћеш да читаш?
- Хоћеш да изабереш познату књигу?
- Погледај корице – шта мислиш о чему се ради у овој књизи?
- Шта се дешава у овим сликама?
- Шта мислиш шта ће следеће да се деси?
- Који је твој омиљени део књиге?
- Који је твој омиљени лик у овој причи? Зашто ти се свиђа тај лик?
- Кад би могао/ла да промениш крај ове књиге, какав би крај изабрао/ла?

Идеје за читање

- Гледајте и покушајте заједно да радите квизове тиме што кликнете на *Quiz* линк на *FUSE* вебсајту за ученике основне школе.
- Запишите шта вам дете прича о неком доживљају и онда то заједно читајте.
- Посетите локалну или школску библиотеку да бисте заједно изабрали књиге.
- Упознајте се са чињеницама о свету тако што кликнете на *Find* линк на *FUSE* вебсајту за ученике основне школе.

- Цртајте или сликајте слике о сценама или ликовима. Кликните на *Draw* линк на *FUSE* вебсајту за ученике основне школе.
- Истражујте речи коришћењем речника.
- Разговарајте о томе шта раде аутори и илустратори.
- Покажите важне ствари у књизи – предњу корицу, повез, страницу са садржајем, назив књиге итд.

Читање и писање су нераздвојни

Писање почиње са жврљањем и цртањем. То је важан први корак и треба да се подстиче. Помажите свом детету да гласно чита оно што је написало. Направите место где ћете чувати и излагати оно што је дете написало.

Користите дететове доживљаје да бисте повезали причање, писање и читање. Овде се наводи пар корака које можете да пратите:

- питајте дете да разговара о ономе што му се десило или нечему што га интересује;
- питајте дете који део разговора хоће да запишете;
- док дете прича запишите његове идеје – речима које оно користи;
- питајте дете да вам прочита оно што сте записали;
- можда ваше дете хоће нешто да нацрта или направи о ономе што је написано.

Могућности за свакодневно писање код куће:

Као и читање, писање постаје свакодневна кућна активност. Нека вас дете види док пишете.

Пробајте неке од ових предлога за писање код куће:

- напишите списак за куповину или додајте ствари на списак и штиклирајте ствари док их купујете или распакујете.
- користите таблу за писање и читање породичних порука;
- заједно планирајте и напишите недељни јеловник;
- напишите на шта се односе фотографије у породичним фото-албумима;
- напишите налепнице за уметничке радове и креације вашег детета;
- правите и пишите честитке, рођенданске честитке и захвалнице;
- водите породични календар и у њему записујте породичне догађаје. Разговарајте о планираним догађајима, на пример, где, када и ко ће тамо бити.

Такмичење премијера Викторије у читању

Такмичење премијера Викторије у читању је изванредан начин да ученици Викторије унапреде читање. Ученици се подстичу да читају или доживе 30 књига да би постигли постављени циљ. Ако ваше дете тек почиње да чита, можете да му помогнете да 'доживи' књиге тако што ћете му или са њим читати, и разговарати о причама, речима и сликама. О Такмичењу премијера Викторије у читању погледајте:

<http://www.education.vic.gov.au/prc/default.htm>